

Het uiterlijk van de Rolling Stones

Pé Hawinkels

bron

Pé Hawinkels, *Het uiterlijk van de Rolling Stones*. Amboboeken, Utrecht 1969

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/hawi002uite01_01/colofon.php

© 2017 dbnl / erven Pé Hawinkels

*'I wish I could write you a melody so plain, that could hold you, dear lady,
from going insane, that could ease you and cool you and cease the pain
of your useless and pointless knowledge.'*

Bob Dylan

Het is een droom

Het is een droom, en niemand weet
Wanneer hij is begonnen.

Toen de nacht viel, stroomden wij
Het binnenland in en lieten het strand,
Wang aan wang met water, waarvóór
Wij heel de dag ons hadden staan vergapen
Aan de glans en het licht van hoop & vrijheid
In de verte, voor wat het was, en vloekten.

Geheel conform dan verder de beproevingen
Waar pioniers, die in de nacht nog verder trekken
Omdat ze zich achter wanen op het tijdschema
- Iets zinloos toch al, waar slechts één
Van de tijdstippen die de reis begrenzen
Bij benadering kan worden aangegeven -,
Door worden geplaagd volgens het prospectus
Worstelden wij zwijgend en zwetend, en,
Dit voor de liefhebbers van stafrijm, ook zwoegend,
Dieper de jungle in; en in die inspanning
Prikte niet enkel ons eigen zweet rond onze
Baardstoppels, nee, ook de baardstoppels van de nacht
Deden het hunne als welke gelegenheid
Een perverse kus met het etmaal te wisselen
Zich voordeed, en dat was vaak, vaker dan
Wij de zwermen muskieten konden verslaan.

Dat is een droom, en niemand weet
Wanneer hij is begonnen - bij de on-
Dergang, daarstraks, van zon & avond,
Of voor, lang voor de dageraad van het
Bewustzijn. Maar in die droom een droom,
Zo nieuw als schone lakens, die
Met zijn onwerkelijkheid dát aspect
Van nummer één niet dieper maakt, maar opheft.

In de vaagheid van de nacht zweeft

Intiem & bleek een tweede onbepaaldheid,
En wie zich zonder benen er naar toe beweegt,
De ogen spitst om beter te gaan zien,
Herinnert zich de keren dat een innerlijke reden dit
Zijn ogen aandeed: pijn om een herinnering.
Maar contouren heeft dit wit, als dat van ogen,
Niet meer nodig om verstaan
Te zijn: het is een bloem, die hier
Stil & zeker in zijn eigen geuren drijft.
Het is jasmijn, en mèt
Dat dit zo is, vervliegt de naam
En blijft het witte, frisse, stevige; en die
Eigenschappen nemen nu, speels misschien,
Misschien doelmatig, steeds nieuwe posities in
En aan: de nacht wordt zo, en wit; de huid blijkt
Dan jasmijnig.

Het is een droom, die bloem,
Die niets meer bindt aan de oorsprong in de taal.
Hij zweeft. Hij wordt gekust, tweemaal.
Wat is hij zout. Zo zout
Is anders enkel een gestolde traan.

De populieren

Er stonden daar & toen twee populieren,
 die wat men uit het raam kon zien
 in links en rechts verdeelden, scheidden, decisief
 als de beide stralenbundeltjes, op Mozes' voorhoofd
 sacrosanct pendant van duivelshorens, -
 zo dicht bijeen, dat het wel één boom leek
 op twee stammen, een wolk van een kind
 dat uit twee moeders is geboren.

Dat leverde een overdaad aan schaduw op,
 die, als er avond kwam, avond zonk als inkt
 in een glas helder water, van die boom
 leek uit te stralen over de diafane weiden
 kort van gras, en over de hemel,
 blauwig en als de wang van ziekelijke meisjes
 éven transparant, en zijn nesten leek te bouwen
 in de ooghoeken van het kind dat onder
 de vitrage door keek hoe zijn territorium
 terrein verloor aan het imposante
 naderen van de nacht.

Doordrong de wind dat bomenspan, dan was
 het als werd in die kolossen diep gezucht
 al vulde zich geen long met lucht, alsof er in
 het internum van dat bladerrijk financiën
 aan het donker werden afgedragen,
 ontelbare dubbeltjes in beroering
 werden gebracht, dan toonde
 de wind myriaden blaadjes van hun on-
 verwachte zijde.

Dan hernam de stilte, maar het loof
 bleef in beweging, bleef ongedurig trillen,
 rusteloos in de zin van muggendansen, dat
 bij al zijn onrust toch tot vrede stemt.

Nu zijn de bomen dood, vertoeft
 het gewezen kind één ogenblik in de schaduw
 aan hun voeten, - rabarber groeide daar toen,
 een stalenboek van ordinair groen, waartussen

het donker was als in de oksel van een olifant,
en een kleine, ongebotaniseerde kruipplant,
die zijn vruchtjes, in dicht, fijn blad
gewikkeld naar voren schoof, vruchtjes, die
naar gezegd werd iemand die ze at eerst heel gezond
en dik maakten, maar dan
doodden, kort & goed, -
 en als de atmosfeer waarvoor
die bomen met hun wortels instonden
was alles éven goed, alles,
alles even goed.

Historia naturalis

Wanneer thans de herten, dragers van zeer
speciale okers, beschimmeld voorts met de allernieuwste
snufjes op het gebied van goud en zonlicht,
nuchter onder het dressoir uit het bos
getreden komen, treffen zij
een mooie wereld aan.

Hier is
de uitgewassen vitrage te drogen gelegd
op doornen haag, die het lijdensverhaal
begrijpelijk mocht maken, toen; hier
stappen de mysterieuze jongelui een ogenblikje
van hun Harley Davidson en speuren
ritmisch naar iets op de grond,
en in de verte, waar matineuze Chinezen
stoïcijns haaievinnensoep naar binnen lepelen,
komt mijn grote vriend spiernaakt aan:
en, tot niet zuinige verbazing van de
langs zijn levensweg als altijd opgestelde
suikerbeesten en uitgezogen, opgeverfde eierdoppen,
vertoont zijn buik frappante punten
van overeenkomst met het harnas van
Caius Iulius Caesar Octavianus in
de slag bij Philippi.
En voor de zachte ogen buigt zich stil
de Circassische schone over naar de zwaar-
bepapende, zoëven vol genot gestorven kuddekonink
& godsvorst, wiens lippen kostbaar waren als nerts
en die nog steeds haren heeft als een kat, -
zij is gelukkig, zij droomt niet, want van dromen
stroomt een genade uit die gevaarlijker is dan
de domme sagenglans van de nachtlucht.
Omhoog de aandacht! Daarboven
trekken de socialistische planeten doodgemoedereerd
hun baantjes tegen het opake fond dat het voorstelbare
afsluit; en zo, doorgeredeneerd, zakt het zachtste
aller ogen als een aangeschoten parachutist tot bij

een handzaam blikveld, waarbinnen
het roodborstje en de kiezelsteen collegiaal en inblij
paardje rijden op hun eigen determinerende factoren.

Dat is een mooi gezicht, - de kroonherten
leggen tevreden de kop in het gras
dat slaapt, en zuchten.

Een Nijmeegs liefdeslied

Buiten wacht, pieus & dubbelzinnig,
 Het bevroren verkeer, - stuntelig, als men er
 Een moment bij stilstaat, de blik
 Contemplatief lanceert naar het diamanten
 Wambuis van de aeonen, evenzeer, als de klunzige, gespleten
 Rij, waarin het tonen van het groezelige achterste
 Geprefereerd wordt boven het ernstig laten zien
 Van het gezicht, slecht passen zou bij, pak weg,
 Chinese tempelleeuwen, of, dichterbij huis,
 Een rij sfinxen, vóór de tijd erop bezonken
 Is als zand.

Buiten wacht, pieus & meerzinnig in het prille
 Debuteren van de nacht, het verkeer, waarvan
 De traditionele troubadours zingen dat het in bevroren
 Staat verkeert, en de stem van het triviale
 Geheim, waarop zo lang vergeefs geteerd is, napraten:
*'Stuntelig, als je goed nagaat, dames, vergeleken
 Bij de plexiglazen majesteit der eeuwigheid,
 Klunzig, ook, - kijk nou zo'n dubbele rij eens,
 Als die eens moest voldoen voor tempelleeuwen
 Uit of in het oude China, of voor zo'n erewacht
 Voor het ongrijpbare mysterie, die, aan het uiterst filigraan
 Dat de wortels vormt van de ontvolkte boom, in
 Welks schaduw wij onze beschaving, ons geluk
 Plachten te gebruiken, was gedelegeerd aan sfinxen, -
 Het is gewoon een platitude!'* - en dan worden zij afgevoerd
 In een hagelnieuw dwangbuis, en blijft
 Waarmee alles begonnen is, en men voelt zich
 Of men zand heeft aangetroffen in
 De vulling van zijn favoriete truffels.

Zo voelt men zich. Terecht. Maar wie of wat
 Aan weerskanten van onze veelbesproken
 Rij zich voortbeweegt, dat voelt z. anders;
 Loopt lenig als afghanen, afgewend van de placide
 Snoeten, - niet over de rijweg; in dat geval
 Zou overigens geen lid van het, buitendien afwezig-

E publiek aan een triomftocht denken, en dat zegt, gezien
 De gretigheid waarmee men elke gelegenheid
 Om zich de triomfmars uit Aïda te herinneren
 Anders aangrijpt, toch wel wat, -
 Maar beent bescheiden, of eerder schuw, doordrongen
 Van een frenetieke angst, en in géen geval
 Uit ludieke overwegingen, terzijde.

En, zoals gekooide knaagdieren zonder ophouden
 De onderste naden van hun exilium afzoeken,
 Besnuffelen *zij* die van de straat & treffen daar,
 Met een soort voldoening, steeds opnieuw
 De lucht van rattenlijkjes aan, deze leden
 Van deze onvrijwillige wandelclub,
 De stank van bedorven rozen en kankeradem
 Van de bodem; en de tranen, die men met
 De gereserveerdheid van overkokende melk ziet klimmen
 Over de schutting van hun oogleden, hoort neerkomen
 Met mild ploffen als van kwajongensvoeten
 In het kleffe mos, de amandelspijs van kloostertuinen,
 Die men ziet vluchten, als witte, bijna naakte
 Ratten uit een bunker, betreden door een paar
 Dat het wil gaan maken, die tranen zijn
 Zuiver & zout als wijwater.

Waarom eigenlijk allemaal? Moet
 De aristocratische ruchtbaarheid hiervan
 Op kousevoeten net die éne trap op, als de dood
 Bang om de hospita ontijdig wakker te maken, het hart
 Strak als een tot het uiterste opgewonden wekker,
 Vanwege, lacht U even, de psychanalytisch gelukkige,
 Min of meer profetische implicaties van deze entree,
 En daar de kajuit binnengaan, waar het warm is, -
 Licht, maar waar geen Bijbel wordt gelezen;
 Moet dit gerucht de stille kruiden, het *aggiornamento*
 Verzorgen voor het domein van haar, die woorden
 Uitgeeft als boeken, haar, wier heupen
 Bij het lopen astant weigeren te herinneren aan
 De slinger van een klok, zij, die als zij rust
 Haar wonden likt uit een oorspronkelijk
 Verkeersongeval en andere accidenten meer,
 Melinda met haar haren als een sfeer?

Melinda met haar haren als een sfeer.

De ontroering, graag, van een vijf- en twintigjarige,
 Die, in de etalage van *die Zwei Brüder von Venlo*
 Omringd door Duitstalige slagzinnen als een praalgraf
 Door pycnische cypressen, het archetype van de palmboom
 Terugvindt, dat, ja die hij sinds zijn jongensjaren
 Was vergeten: een stam uit ineengestapelde
 Bloempotten (wees zo vriendelijk, heer van de regen,
 Eén momentje maar, te willen denken aan
 De onwaarschijnlijk hoge stapels lege bierglazen, die
 Kellners in danszalen ophalen, waar het orkest
 Bezet met twee accordeons, een klarinet,
 Een tuba, een drum en een trompet,
 Met van het huilen ontstoken ogen & zwerende neusgaten
 De *'Ode on Intimations of Immortality*
From Recollections of Early Childhood' ten gehore
 Brengt), een stam dus uit ineen-
 Gestapelde bloempotten, drie overzichtelijke, ovalen,
 Bruine testes op het gothisch punt waar schaduwen
 Vergeten zijn, maar waar bladeren ontspruiten,
 Enkel van onder gevingerd, met een knik
 Erin. Dié ontroering dus, s'il vous plaît.

Hoe ingetogen bewoont het meisje iets
 Als een hartkamer, iets als een zonnebloem, hoog
 Verheven boven de Nijl van de straat, waarin zelfs
 De grootvader van de duivel, de krokodil, ontbreekt.
 Haar sleutelbeen geurt naar jutteperen; haar adem naar
 Brussels lof; hier klopt voor velen de kombuis / van de vergif-
 Fenis, en het is hier, waar niet zelden maar
 Wat wordt gemompeld van: *'Wat is de ochtend beeldig!'*,
 Casu quo: *'Hoe treffend toch is de gelijkenis, mevrouw,*
Tussen Uw boezemval en die van het eerste, zwarte
Dienstmeisje uit 'Met een luipaard op schoot',
 Of anders: *'Wanneer de herfstvogels sidderend*
Zich losmaken uit de ontvlokte boomkruinen,
Wanneer de burgers min of meer gedwongen
Wegtrekken uit de binnenstad, wanneer tragische muziek
Z. losmaakt van een instrument, wanneer...'

Ze zeggen, dat zij op heuse wijze weet
 Te glimlachen naar de personen, die van hun kant
 Verfijnd lachend als de standaardbeeltenis van
 Prins Gautama Boeddha, uit hun mondhoeken
 Sissen naar het griffiers- en schrijversvolkje:
'Zij is een kalm voorjaar in het park, zij heeft

*De getatoeëerde armen van de eerste de beste zeeman,
 Zij smaakt naar gesmolten sneeuw, en rekt
 Op een groet, wanneer eenmaal de bevrijding
 Plaats zal vinden, die zij een zoel welkomst-
 Geschenk, bestaande uit geurige, lichte,
 Amicale pekkel, een soort gedempt akkoord
 Met boventonen als een echt orkest,
 En het jubilaant ontbinden van de conspiraties
 Des bloeds heeft aan te bieden.'*

Men beeldt z. in,

Dat haar borsten dubbelkerken zijn, waarin
 'Evenwijdige mysteriën worden opgedragen', -
 Kun je nagaan, dat er niemand snikt,
 Als haar eigen vingers, koel & onsacraal, anti-
 Mythologisch als een gezonde, levende vis,
 Anders dan de vis als teken, ter inspectie
 Een reisje maken over die welvingen, waar
 Begrip is, géen predikant een droge boterham
 Verdient. Allesbehalve! Nog op hun sterfbed,
 Als de geheime schoonheid al in aantocht is,
 Kermen deze reizigers: 'Uw ogen, majesteit,
 Zijn diafaan, bieden ons, alsof het inregent,
 Inkijk in een tweede, superieure wereld; doe
 Ze dicht, ja?!', - en dan doen zij ze dicht.

En haar inexistente papagaai gilt:
 'Ik weet zeker, dat ze Flevoland alleen maar
 Droogleggen om er nieuwe soorten misverstand
 Te kweken, die stuk voor stuk de naam
 Zullen ontvangen van een lid van het Groot-
 Hertogelijk Huis van Luxemburg!'

Dat, -

Wat? als ik vragen mag, - mag ik vragen? -
 Is het sein om te beginnen. Een omloop,
 Groots als misschien de warme golfstroom
 Of anders gewoon een matige tot krachtige
 Wind uit westelijke richtingen, bruist uit de buitenwereld duister
 Omhoog & overspoelt bij toerbeurt haar vertrekken, werpt
 Telkens nieuwe stukken wrakhout, flessen met inhoud,
 Naakte gestalten op het vleeskleurig strand,
 Waarin zij, Melissa, voor wie de boeren uit de Achterhoek
 Weer zo hun eigen naam hebben, haar welbehagen stelt,
 Of zij nu in het verleden dan wel in
 De werkelijkheid reëel zijn, - voor wie zij

Zou willen dansen, in kronkels, rillingen
 Zo onvrij, en, naar de verblindend mooie vogel
 Van haar kleurrijkste dromen niet aflat te dicteren,
 Authentiek, als die aan het snijvlak van
 Een zoëven afgekapte hoofd op zilveren drijfschaal,
 Of die zij in de extragrijze kleding van de duur
 Betreurt & mint, - maar elke nieuwe golf,
 Die, decisief & onredelijk als in een roman van Dostojewski,
 Haar domein opkomt, heeft aanvankelijk
 Haar aandacht & instemming, hoewel
 Zij weet, hoever zij gaan wil. Haar voorkeur
 Verspreidt onder hen de bleke, weemoedige reuk
 Van theeroos en kamperfoelie. Och Jezus,
 Het vliegend hert, het ludiek insect
 Dat haar hoogsteigen rimpeltjes bestuurt
 Als een tramchauffeur...

Moge wat betreft de vele psychiatisch verpleegden,
 Die, dicht opeen als een compositie, aanrukken,
 En korte, doffe, zij het melodieuze geluiden
 Uitstoten als stukken van dezelfde appel
 Waarvan fragment gestokt zat in de keel van het
 Perkamenten prinsesje met het giftig zwarte haar,
 Dat sluimeren deed, - geen ontwaken is hier
 Het magnifiek gevolg - volstaan worden met
 Het noemen van hun tong, die stijf & als het ware
 Plantaardig, als de tong, of zeg maar meteen
 Het gesteven lid van een gehangene, gekneld zit
 Op het punt, waaromheen de schaar van hun kaken,
 In ontzind streven naar zo'n hoek van 180°, scharniert,
 Scharniert als de krankzinnige, die zij stuk
 Voor stuk dan mogen zijn, maar met zijn allen...
 - Net een compositie.

In deze branding staat Belinda, en wordt
 Niet geroerd, behalve door de komst en het heengaan
 Van hem, die het estuarium, waar zij thuis is,
 Niet zo regelmatig, en in hoger tempo, in & uit gaat
 Als, dan eb en vloed; maar dat is te zeggen, eb
 En vloed: zeg liever de melkdikke mist erboven,
 Noem zijn verschijnen en heengaan een soort tweede stem,
 Niet ónder de eerste, maar, zoals dat vaak het geval is
 In nummers van Sonny Terry & Brownie McGhee,
 Er bóven.

Zijn komst is anders dan andere, -
 Die zijn ook wel als mist, maar toch vooral
 Als de rook van 'Three Castles', die zij inhaleert,
 Maar niet te ver; haar huig verspert
 Als een engel haar diepste wereld, of een engel...
 Een gordijn is beter, van krantenpapier, dat
 De toegangen tot de binnenlanden, uithoeken in
 De provincie verspert; zij geniet van de rook
 In haar keel, haar neus, haar oor-
 Holten. - Maar deze...

Wie gaat over het tempo waarmee
 Platanen de korstjes van hun wonden krabben,
 Platanen op het plein voor een kerk
 Zonder poetsvrouw. Het oksaal dweilt met zijn schaduw,
 Koel & immaculaat als anthracietgrijze hosties,
 De plaveien; en buiten, in het gras,
 Prijkt de tijdeloze pluïsbol, die een zaadje
 Verliest als een melktand. Zo lijkt de vleermuis
 Ontdaan van de rotswand, waar een schrijnend gemis
 Hem telkens opnieuw, als een vuist aan de slaap,
 Tegenaan dringt; zo keert de matroos steeds
 Terug in de buik van de oceaanstomer, om
 Hysterisch snikkend het roest uit het ruim
 Op te likken. En het meisje, dat piloot wou worden,
 Is getemd door de dood van het vliegtuig, -
 Dat was als het broodmes tegen een buil,
 Dat nooit, maar dan ook nooit in haar oor
 Geblazen heeft.

Zij voelt zich als een waterdeeltje
 En wil zweven, met hem mee, terug
 Naar het zwart imperium van de oceaan, maar dan
 Is hij weg, verdwenen als het bloed uit een erectie,
 Weg, uit wie men haar heeft afgeleid, weg
 Zoals hij dat nu eenmaal is, de dirigent
 Van het verleden, en blijft zij snikkend achter,
 Zacht als goeie boter, als gebakken banaan,
 Met wat zich tot de poppen van haar beste jaren
 Wel verhoudt als relaismasten tot kattestaarten
 Of gladiolen in de knop, popelend om met
 Hun bloemen haar voortreffelijkheden te
 Ontvouwen.

Daarvan is de hoekige persoon, zwijgend
 Als gips, hygiënisch, opgebouwd uit onherroepelijk
 Verloren blokkendozen van de jeugd, niet de minst
 Belangrijke; hij scheert z. met de mist,
 Onder welks spreij haar estuarium, tot het bezonken
 Zand op de bodem toe, te woelen weet
 Als het bed van een recent gevormde liefdescombinatie;
 Hij drinkt melk, en heeft een bril op, als een tweede
 Blik, niet achter de eerste, maar er netjes vóór;
 Hij is zo'n cowboy uit het Milde Westen, die
 Zijn revolver dagelijks zo vlijtig met koperpoets
 Tribuleert als een rekrute; het pistool, dat deftig
 Rookwolkjes bij haar naar binnen stuurt als in
 Een zeepbel, dat is zijn fort, hij werkt er graag mee,
 Maar de dode, die hij daarmee in haar hart zaait
 Kan zijn zadelknop niet dragen, - en dat weet
 Hij opperbest, - hij is niet zo erg concreet,
 En het vlees, dat, zuiver & zout als wijwater,
 In luchtige ontbinding afscheid neemt
 Van zijn gebeente, weet zijn identiteit och zo slecht
 Te bewaren ten overstaan van de mist & de golfslag,
 Die hij niet kent.

Is het wonder, dat zij, onder deze omstandigheden,
 Af & toe er onder uit gaat; haar wereld ledigt
 Met een zucht, en, enerzijds zacht als een gebakken
 Banaan, anderzijds fris & hard als de effen schil
 Van een vers exemplaar, haar haren als een straling
 Uitspreidt, op een wiegen, wel vergeleken met
 Dat in een helder plasje van de zee, en meer
 Dan waard herdacht te worden in een wiegen, diafaan
 & Zilt als tranen, Milena met haar haren
 Als een schreeuw?

Milena met haar haren als een schreeuw.

Wonder is dat niet. Dat vindt ook de aap,
 Die in zo'n geval als geroepen aan komt zweven,
 Als een voorbeeld aan zijn poezelige staart omlaag
 Turnt uit het gothisch punt, de naad, waar al
 De schaduwen, zo vaak over het hoofd of door
 De vingers gezien, samenkomen die er van haar uit
 Gaan. Zij, het meisje, ligt namelijk stralend als
 Een pinda, als een parelsnoer gebed in grote koelte,

En somptueus gaan er van haar goede schouders
 Grote vlindervleugels schaduw uit, en
 Waar die, melancholiek & simpel, samenkomen,
 Woont sinds kort de aap. Dat is de arme aap,
 Die alleen bekend is van de beroemde foto,
 Waar hij op staat met de grote, door hemzelf
 Bevuilde babypop, terwijl hij debiel grijnst, kwijlt,
 En wijst: *'Dit is mijn zoontje!'* - de foto,
 Die zovelen meedragen in hun vestzakje om
 Er op fuifjes over te gnuiven. Dit duidelijke dier
 Turnt in zo'n geval omlaag, als een aartsengel
 Wiens tranen, eenmaal gevallen, geen sterretjes
 Maar krabbetjes te zien geven, en ontfermt zich,
 Ziek van geluk, niet nieuwsgierig, zonder hartstocht,
 Maar met een soort voldoening, plichtsbesef
 Misschien, ontfermt zich over
 Haar in al haar vormen, de allerfijnste
 Haren, stralen bijna, zuigt hij in, tesamen
 Met haar zeer soepele, a-liturgische tepelhof,
 Geblaseerd afkerig van de zwarte, geraffineerde
 Mysteriën des bloeds, - denkt daarbij aan
 De kattestaarten, die er op zijn eigen graf
 Zowel als dat van haar ontstaan zullen als
 De leidende positie van premier Verwoerd, niet naar
 Elkander wuiven zullen, tenzij dit de wind,
 Die de mist estuaria in & uit drijft als een kudde
 Plusjes van een paardebloem, minuscule skiliftjes,
 Niet aan duidelijke, eerlijke kabels, maar aan
 Sterretjes, vonkjes als die in een wereld achter
 Tranen, zo invalt; aan, vervolgens, de relaismasten, die
 Op zijn graf, en het hare, in de rulle moederkoek
 Geënt gaan staan, maar niet naar elkaar
 Zullen uitzenden, tenzij een derde macht,
 Een soort onzichtbare kabel als de elektrische
 Stoot door de ruggegraat van een rog,
 Z. verwaardigt hen op te nemen in
 Een keten, die het definitief vergeten
 Betekent van hun overlijden, - kermt zachtjes,
 Mompelt, af & toe, wat tussen zijn speeksel door:
'Zeer tevreden uw verheven genoeg te bedienen',
 En kijkt naar haar, zoals een klas krankzinnigen
 Kijken kan naar skelterraces, waar men de tijd
 Vergeet door er overdreven sterk op te letten,
 En zijn ontroering komt een zwerm

Zwarte trekvogels tegen mauve avondhemel,
Een miljardenschool sardines in zilveren lijfjes,
Een Indianenstam, ja, heel het Duitse volk,
Zeer, zeer nabij.

Buiten wacht dociel het bevroren verkeer;
Ligt zij aan zij als kiezen in de anorgasmie,
De grote bek van 's nachts. Die
Is ook jong geweest. De nacht heeft evenmin
Een tong als de gebaarde gestalte, die
Bij haar zo wreed op huisbezoek komt,
Bij Melina, die niet spreekt tot de remplaçant
Des nachts, de zachtmoedige, conventioneel behaarde
Aap; want, zo redeneert zij, de hoekige persoon,
De andere remplaçant, zegt ook niets
Tegen haar.

En nu zingt dan,
Nu zinkt dan de laatste hond, de laatste drager
Van het benodigde gevoel, dronken van
De Hollandse cognac in de goot, waar hem
De geuren van bedorven water,
Rotte groenten en overleden ratten
Opgetogen verwelkomen als één
Van de hunnen.

Inleidende vredesbesprekingen

Er is hier een belegen, ingekankerd
misverstand in omloop, - in de stijl
van geld, waarvan wij allen weten
dat, het op het ogenblik van zijn opperste
realisering, het niets als een achterlijk
broertje bij de hand heeft.

Het leeft. Het is vrijwel al-
gemeen, en correspondeert met weefsels,
waarin bekende punten van stilte
- ik noem de opgejaagde kangoeroe,
die te langen leste zijn vlucht stopt,
z. omdraait en zijn jagers in
hun jeep fixeert; verder wijs ik
op de Vietnamees, die door het furieuze
spatten van de mensenmaalstroom, door
de harde cordons politie en soldaten
heen breekt, snel tot bij de branden-
de monnik, zijn vlammen als een rede-
voering, sprint en daar, éven, knielt -
weefsels, waarin, ik herhaal maar even,
punten van stilte als deze
worden genegeerd, geabsorbeerd als dromen
van kapsters en artisten in een
implex geheel, dat op hun handen
loopt.

Het *was* niet hier, dat jij, en ik,
dit zakschaakspel, dit handzaam parlement,
tesamen kwamen om, terwijl los van ons
de oorlog verder brandde, te overleggen
over ons, ons aller heimwee naar
de charmante stad Chihuahua, -
temidden van welks schaduw, als wijn
van de vlierstruiken, de muzikale huizen
gekropen, als speeksel langs kiezen
omlaag gebeend, jofel & correct,

men soms wel voelt te zijn
 geboren, geboren op dezelfde
 roerende manier onder het slijm en bloed
 die maakt dat het geijkte instrument
 van een defloratie na gedane arbeid straalt.
 Niet hier, nog niet, al toeren
 boven mijn reservaat steeds nieuwe
 moederlijke profetessen, stemmen uit, die
 dat lied met erogene spinnevingers
 spelen op het authentieke toetsenbord
 van orgels voor de massa, orgels,
 neem dat maar aan van mij, jij,
 Oosterse, wier oogleden gracieus
 gedaan zijn naar analogie van
 de rinse huiver waarmee rijst ontkiemt,
 ook wel: zuiver wakker wordt.

Nee, waar wij zoveel hunkeringen bundel-
 den, elkaar dit pakket toen aanboden
 als een pilsje, het om beurten ter hand
 namen als een sigaret, waarvan de inhoud
 zo verrukkelijk is, dat ongeïnhaleerd
 verder smeulen zonde heet, - dat was
 (jij weet het, lacht er wel eens om,
 mij grijpt het aan, terwijl de aandelen
 van deze geïmporteerde woorden stijgen en
 de tijd in andermans gedaante aan
 mijn bakkebaarden graast) op fluctuerend
 plan, was overal & nergens, het was
 een dans, niet zonder punten
 van overeenkomst met het licht, de militaire
 kleur, de spiegeling, die op de gracht
 hun beurt afwachten in de ingenuë pas-
 -de-deux met het ondergeschikte water,
 dat achterlijk stinkt als een wond.
 Want ja, - noch jij, noch ik zijn zover
 gegaan de partner het ooglid omlaag
 te drukken teneinde de witte, matte bol
 op een kanker te inspecteren, die het grote,
 bittere misverstand reflecteert zoals
 een wijzerplaat de Grote Beer weerspiegelt:
 ik nam dit, dan jij een ander
 standpunt in & aan, en de verbindingslijnen
 daartussen liepen anders dan je zou

verwachten niet uit op iets als het
seringekleurig gewei van oude aardappels,
nee, positief op een spectrale bundel zoals we
er meer zouden kunnen gebruiken:
gelijkend op een stratenplan, dat ver
in de toekomstige tijd wel eens algemeen
zou kunnen worden, cfr. het wegennet in
de lieve stad Chihuahua.

In de koffiekamers van musea
voor moderne kunst hebben ze, stralend,
het er nog altijd over: hoe jij & ik
de trieste blik van kleine, dikke meisjes,
die teleurgesteld uit school komen,
de trieste blik van dames op gevorderde
leeftijd, die uit de tram toekijken
hoe hen persoonlijk onbekende huizen
een onserieus verleden in vluchten,
hoe wij die met verbluffende precisie
- men denke aan de bekende alchemist,
die een druppel in de val met de schaar
halveert - te vangen wisten
in één wederzijdse manier van kijken,
die dan krachtens ons beider mandaat
ineens niets triest meer was, maar enkel
nog sprak van een goedkoop & goed,
verteerbaar heimwee naar de stad
Chihuahua met haar charmes.

Maar wat ik gemist heb, in de paar
futiele dagen, dat jij & ik elkanders
droge leden aftastten op mogelijkheden voor
een duurzame vrede, wilden ineens, zoals
in elk denken, naar wij daar verheugd
hurkten om het hout, dat vuur en zo
te eten betekent, de paar uur, dat jij
en ik op onze lippen zout proefden,
de ambivalente geur opsnoven, zeelui,
je weet wel, die in hun element zijn,
oog in oog staan met een concrete zee,
de luttele keren, dat jij & ik
onder onze nagels de restanten roken
van een overvloedig tijdverdrijf,
wat ik toen gemist heb, was het licht,

de pronkerige pauwenstaart van zilver,
van zure-haringkleurig licht, waarvoor
bij het vrijen van kraanvogels, wier nek-
ken ik mij gaarne lila voorstel, blank
en deinend als het slank gewei, dat onder water
waterlelies hoog houdt, altijd naar
behoren is gezorgd.

Dat was er niet, en zo
ontbrak het ons punt van stilte
wel enigszins aan autoriteit.
Maar misschien is dat maar beter ook:
het licht houdt van zijn tegendeel.
Misschien waren de speciale rookwolken,
het verboden gekringel dat ons treffen
in een milde cocon van zwijgen inspon,
exquise diplomatieke regelingen van
de neutraliteit, de tolerantie, waarmee
we hopen dat het misverstand z. zelf
nekken zal, wel het meest geijkt
als decor voor onze besprekingen, misschien
hadden wij in de charmante stad Chihuahua zelf
niet geweten hoe de belangen der miljoenen
enigermate adequaat te behartigen.

Morgen herneemt ons beider taal-
gebruik zijn rechten, roept ons terug,
elk met onze geuren, onze handen
voor een nieuwe, uiterst belangrijke missie.

Het uiterlijk van de Rolling Stones **Een lyrisch-episch leerdicht**

I De hysterie der aartsengelen

Sinister is de kleuter niet, dat kan geen westerling
 Met goed fatsoen beweren. Maar dat zijn lijf,
 In de safe begrenzing van zijn unieke evolutie,
 Suspect geparfumeerd & eigenlijk onbereikbaar
 Is, zoals een urinoir, dat, in de menthol charmes van
 Een willekeurig winterochtenduur, aan de overkant
 Van een bevroren ijver de honneurs
 Waarneemt voor een porceleinen sprookjesslot,
 Dat wel; wel, dat er aan zijn historisch gedetermineerde
 Verschijning een luchtje zit, repulsief
 Als de schroeilucht die ontstaat door het over
 Elkander wrijven van duim & wijsvinger, maar tevens
 Van een weeë bekoring als daar eveneens omspeelt
 Het welgeschapen, maar onvoldoende vaak gewassen,
 Bloemige geslacht van lustknappen in het perspectief
 Van putti, barokengelen die festief gestemd
 De clarine aan het getuitje mondje zetten.
 En voor de ogen van de westerling,
 Koortsachtig nog op zoek naar invectieven voor
 De olfactorische aspecten van zijn gestalte,
 Groeit de mensenzoon, de rigide kleuter, op,
 Doorloopt hij, een overvaak gebruikte, blauwgeblokte
 Handdoek als een lam om de nek, het lager en
 Voortgezet openbaar onderwijs met de natuur-
 Lijke voortgang van een traan door de zilten bedding
 Van een huidplooi. En valt.
 Een ster, - een, twee, opgenomen in
 De handelingen van copywriters en reclameontwerpers
 Van deze, de dag van het Beest en de Verandering.
 De ster is een momentopname, vergaan & blijvend
 In de ongenode zon. Die brandt, ten nauwste verwant
 - Dit kan niet genoeg benadrukt worden -
 Aan - *onze bloedeigen zon!* - napalm en andere,

Onnoembare derniers cris op macromilitair gebied,
 Zonder consideratie los op één, onverwisselbare dag.
 Wat biedt er weerstand? Wat biedt het hoofd
 Aan deze brand, brutaal, afwezig, nog, gelukkig, zonder brandglas?
 Totale bouwwerken, flets als vetvrij boterhampapier,
 Woongelegenheden zonder inkijk. Alsof dat anders kon!
 Alsof er een andere houding bestond tegenover
 De grote zandstraler, de lamstraal, die met stroperige passie
 Voorgeeft jeugdiger kleuren op te willen sporen
 Dan er aan de oppervlakte zijn gekomen,
 Alsof bijvoorbeeld onze angelieke schildersleerling
 Greep had op een stuk gereedschap, waartoe
 Hij in de verhouding staat die een gemorste
 Knoop carboleum met een pasgeteerde scheepswand
 Onderhoudt. Ach nee. Hij drinkt -
 De straat is leeg & schoon, 't is hartje zomer -
 Met zijn gore gezicht agressief & zenuwachtig
 Een bekertje koffie uit de automaat.
 Over de geuren is dus, hier & nu,
 Maar, naar men colporteert, in oertijden niet minder, die
 Onweerstaanbare aantrekkingskracht op anthroposofen
 En progressieve moralisten paren aan
 Absolute oncontroleerbaarheid voor de junkies
 Van de vrijheid, de teerling dik & dwars geworpen;
 En, een blikerend détail: als wijzerplaat
 Draagt zijn gouden polshorloge een foto van James Dean.
 Zo raakt de schudkoffie, meer dan aan
 Het idiomatisch afwaswater herinnerend aan
 Het geurig vocht waarin vermoeide grootindustriëlen
 Hun edele delen wassen als handen, opgedronken, uit.
 De jongen moet waarschijnlijk solliciteren, vraagt,
 Zoals hij daar, bleek & attractief, staat, om een baantje
 In het bedrijf van de purperen patroon,
 De sacrale vader, en moet wellicht op weg, opdat
 Men om hem schreien kan, weerloos als een ivoren,
 Pas met levensvatbaarheid ingespoten aapje, -
 Op juten gympies, zijn luwe lippen in de gerekte boog
 Die bepaalde eutopische culturen konden gebruiken
 Om kracht en wreedheid van de woerd mee aan te geven.
En wreed zal het eraan toe gaan: met bij leven-
 De wezens ontstellende regelmaat duiken -
 Vliegtuigjes van een luchtcarrousel -
 De kadereskadrons van het moment zeepkleurig

Naar zijn wangen, krijgen beet, en trekken er de huid in
 Repen als behang vanaf. Uit het zachte vlees
 Van de ontvelde tomaat verrijzen, springen klare,
 Transparante druppels op, wipt met de tranen,
 De zweetdruppels, voor de op goochelen verzotte
 Westerling een leger lymfkleurige sneeuw hazen te voorschijn,
 Verdwijnt, en verdwijnen.
 Nu moet hij altijd wandelen. Nu wordt van hem
 Verwacht dat hij het laagland dwars & delicaat
 Doorkruist. Vol onbegrip voor zijn martyrium
 Wuift het riet, onnut & dor als winterboeketten,
 Naar hem als naar een anachronisme;
 Vlijmsnel schiet het daglicht als een passerende snoek
 Naar het Westen, waar de nerveuze keizer hof houdt,
 Marionet & voetveeg van hem, in de abyssus
 Van wiens muil plaats zat is voor de zwarte keizer,
 Zijn onderhorigen en zijn antipoden, van wie
 Men op een plaats als deze steeds de verpauper-
 De prins der Pyrenaeën noemt. Aan het hof,
 Het enige dat beter eeuwen interesseren kan, neemt de invloed
 Van de elfendertig intriganten toe. Neemt toe,
 En wie, in 't hart gegrepen door een humide
 Aantrekkingskracht in de manège strelen wil
 Wat de nooit bereden paarden in hun neusgaten hebben,
 Een edel beven, komt op de koffie:
 Die randen snijden, wat het riet niet langer deed,
 Zijn ruw & scherp als likzout onder vele rundertongen,
 Waarop de myriaden van papillen ieder ogenblik
 Tot kraaloogjes kunnen uitbotten.
 Mijn pooiertje wordt ziek bij de gedachte, maar,
 Onder de bedreven vingers van de enige coiffeur,
 Die niet hoeft te ademen of eten maar
 Z. bitterder betalen laat dan onverschillig wie
 In zijn dienst betaald kan worden,
 Verandert dat, en is het ziek met hem,
 Is niet hij meer ziek, maar hij deeltje van
 Een ziekte die hem onberoerd laat, maar
 Met listen en met lagen huid doet zwellen,
 Okselklieren opzet, de liezen corrumpeert
 Van het avonduur, dat, met een mauve spoeling in
 Het haar - de avond heeft de haren telkens anders -
 De vervolmaking wacht.
 Een zwaluw is het dan, die voor
 De finishing touch zorgt, met opengesperde kaakjes

De atmosfeer schoonveegt en verdwijnt,
 Verdwijnen, weet U wel, maar niet zonder sporen na
 Te laten die te velen van de slaap beroven.
 Wie heeft er in dit teken ooit 't geduld,
 De deemoed opgebracht om alle soorten bloesem met
 Zijn eigen oogwit te vergelijken, om de iris
 Te bedekken, en z. zo een indruk te verwerven
 Van het toekomstig dodenmasker? Zijn keuze zal
 Tenslotte vallen op een snipper van een keukenrol.
 Want wij sterven als gloeilampen, die, men weet het,
 Onmogelijk onverslijtbaar geproduceerd kunnen worden:
 Men moet ook om de toekomst denken. En,
 Voor wie dit te kras geformuleerd vindt,
 De schildersleerling heeft zoiets nooit gezegd.
 Hij zwijgt, staat stralend naar de aanstromende massa's
 Gekeerd in de ingang van Barnum & Bailey
 Tot de oneindige, oneindigste macht.

II *De zwarte markies met suikerziekte*

Er is iets misgelopen met de tijd:
 Wie ooit dat heerschap, op zijn paasbest
 In de paternalistische kleur van irissen,
 Het verdachte huis van gisteren heeft zien uit-
 Komen, zal dit beamen, met
 Of zonder rozijnen glimlach. *Het*
Onmogelijke heeft plaatsgevonden, en zoiets kan
 Niet plus zijn, nu niet, hier niet, nooit.
 En, zo gaat dat, terwijl de corruptie der polaire
 Categorieën om z. heen grijpt als de populariteit
 Van filterkoffie -: in ieders dromen,
 Fragmentarische producten van smartelijk smeulen,
 En op elk denkbaar perron treffen de genummerde
 Employé's liggende lichamen aan, waarboven
 Het individu in ijdele suspensie
 Vertwijfeld & vergeefs pogingen in het werk
 Stelt om de afstand, ingeweekte tijd,
 Te overbruggen. Maar het is als met een kind
 Op zwemles, dat nog niet duiken kan en
 Haar ringetje op de bodem weet van het bassin,
 Met de geest van de ontslapen Pharao
 - Waarom sterven zij zo vredig als de geur
 Aan een sering ontglijdt? - die boven
 Zijn sarcophaag hangt in het tuigje van

't Hiernamaals: de tijd, die saboteert dit,
 Elk noemenswaard project. *Er zit*
Niets anders op dan om hem af te danken,
 Te ontslaan, - in elk geval:
 Zijn werktijd te bekorten, zoals maatregelen
 Die men treft tegen een muitende bemanning:
 Onwrikbaar, omdat het recht zijn loop
 Hernemen zal & moet, maar toch met iets van spijt
 Dat er van zulke kranige kerels niet wat meer
 Terecht gebracht is kunnen worden.
 Dat is, U zegt het goed, niet ieders werk.
 En van al de menigvuldige kandidaten, die,
 Wanneer het comité heeft plaatsgenomen in
 De vertrouwde schaduw van de Europese lindebomen,
 Hoewel de moderator nog rabiaat hooizolders & bovenkamers
 Overhoop haalt, op zoek naar een bruikbare mandoline,
 Z. komen presenteren, van de vergrijsde kardinaal
 In battledress, de aamborstige sportman,
 De amateursjamaan met kalkoensnek en
 Gepocheerde wangen, de gewetensvolle drinker, tot
 De idiosyncratische fakir toe, wiens okseldamp
 En cariëtische adem even gretig
 Opgesnoven worden als die van fresia's
 Door de liefhebbers van de entr'acte-muziek
 Uit Rosamunde, en die aan dit benijdenswaardig kenmerk
 Een wetscherp inzicht parenteert
 In de fluctuering van de conjunctuur, worden er
 Maar twee, die, weliswaar strijdig met de eisen
 Van het savoir-vivre, maar perfect conform die
 Der efficiency, voorlopig onbenoemd blijven,
 Volledig serieus genomen: aanschouw
 Het twijfelspel, als op een kopje verse thee,
 Op het mythogene, van Schönheitsfehler
 Echter allerminst verstoken snuitwerk van onze president.
 Het vindt een parallel in het eigenaardig gedrag
 Van onze beide helden; *kijk ze unduleren!*
 Ze vloeien in elkander over, splitsen weer,
 Als dux en comes, en na het schisma
 Heeft nummer één het gezicht, de handen of zo
 Van de ander over-, aangenomen. Het valt niet mee,
 Zo, om de gestalte van een van twee
 Goed op z. in te laten werken, want vóór
 De impuls, het in een krantepapieren bootje
 Neergepoot tinnen soldaatje met een boodschap

Om zijn been het riool in is kunnen verdwijnen,
 Sterft het kind, dat speelt en op de nominatie
 Staat voor de bijbehorende gevoelsfunctie,
 Laat het kind, dat als een paddestoelwolk
 Opstijgt uit zijn lijkje, een vlieger op
 In de militaire kleuren. Wat schiet er anders over
 Dan de krant maar open te vouwen en de benen
 Op elkaar te ruste te leggen?
 Wat moeten wij, nu de interne berg
 Van de geschoren kruin, waar de goden elkaar
 Beoorlogen of naaien, tot in de zoom die in
 De vlakte sleept met sawah's in cultuur
 Gebracht is, nog met één standvastig krijgertje
 In de goot? Daar hoeft maar één
 Genie in te liggen en we zijn
 Helemaal nergens meer. Och heer, nu wordt
 Het krachtig donker, gaan aan de overzij
 De lichtjes aan. Een koppel gezichten
 Zwelt aan, als de oceaan wanneer Adriaan
 Roland Holst een venster openzet, -
 Hun expressie verschilt als een staatkundige
 Van een natuurkundige landkaart, als een taal-
 Van een redekundige ontleding: hun onderwerp
 Is eender. Laat ons hopen dat het de deficiëntie
 Van de tijd is, niet de wederkerige
 Invloed van polsslag en horloge, de bekoring
 Van de dood of andere verfijndheden.
 Wolken zijn soms van een parelgrijs,
 Dat men nooit bij bloemen ziet, ten hoogste
 Eén keer in een heel leven bij een spijkerbroek.
 En een schedel, die is wit als koffiemelk
 Of als het schuim in de mondhoeken van
 Een verliefde dichter. Maar ziet, de diapjector
 Klik, en de wolken zijn wit, de schedel verkoolt;
 Een observatie van een flauwigheid, afgrondelijk
 Als je allemaal nagaat wát er op het spel staat:
 Identificatie van het ene gezicht, lijdend
 Als aan de ziekte van de derde stand, waarvoor
 De kreeft het zinnebeeld mag zijn, en in
 Een uiterst precair equilibre op een principe,
 Zo koud en abstract, dat niet alleen
 Het voorstellingsvermogen van Paulus VI
 Maar zelfs dat van Jorge Luis Borges tekortschiet.
 Wij weten dat er tussen de planeten

Een luchtledig is, een 'niets', maar ook
 Dat die ruimte desondanks, zij het wellicht
 Enkel grammaticale, aspecten bezit die ons ervan
 Weerhouden aan te nemen, dat het echt
 Niets is, wat daar speelt.
 Welnu, op het tweede gezicht der beide
 Exécutairs leest, dodelijk onthutst, de president
 Een niets, dat z. tot dat van het heelal verhoudt
 Als de coïtus tot *Hearts Beat and Shades*
In Physical Embraces, en hij hoopt van ganser harte
 Dat hij z. *op grond van de tijd vergist*.

III *De grote kikkerkoning*

Komt zo & nu de avond niet, de jonge, argentijnse
 Weduwe met slanke keel, die, ach, die z. schaamt
 Om de dorst die haar kwelt: zonder te zingen,
 Zwijgend als een gefotografeerde krekkel, neemt men
 Aan haar éne voet, bittere standplaats van
 Deze bergketen van favoriete bewustzijnsinhouden,
 In de voorgeschreven tinten van rouw en bekoring
 Niet de koppen waar van uitgekapte staten-
 Bondsprezidenten op de top hunner idolieke verstening,
 Nee, nee, minder stabiel, mythischer: elk van
 Des avonds tenen draagt een nieuw gezicht.
 Of draagt, - een wolk is perpetuum mobile,
 Is verandering, en dit moment is het: het beeft,
 Stom & treurig als de mimiek van vissen,
 Het deint, verspreid over een latifundium
 Van verschijnen en verdwijnen, als de rechtopgezette zee.
 Op die zee een schipbreukeling, die, uitgeput
 Van dorst geen eiland meent te zien, maar in de kuise,
 Domme verte niets dan de Venus van Botticelli,
 Etherisch & duurzaam als laatste adem op
 Een zakspiegeltje: hij zinkt alweer weg,
 In de struise, inventieve brei, de moederkoek, en zijn
 Verdwijnen begeleidt verschijnen, vormen rijzen,
 Dalen, bezadigd als een van Boeddha's buikplooien
 & in schijn onstuitbaar, - een eikel, die
 Z. zwellend opwerkt uit de voorhuid.
 Wie hier nog kan ontkiemen, tot aan de boord
 Tussen de al maar originelere releases van het beeldend
 Vermogen van deze situatie, die steekt
 In geen geval nog een bergrede af; groter tong

Is nodig om in dit hars, dat mieren vangt
 Ter grootte van botsautootjes, een open plek
 Te likken. Zo houdt de gestalte ternauwernood
 Z. staande & zwijgt; haar omstuwt in donker
 Ceremonieel een stille ommeegang
 Van functionarissen zonder voeten aan
 De grond: geen schip heeft nog een anker,
 Al valt het peillood uit met de labiele regelmaat
 Van het hart, dat links zit in de borst.
 Geen vogel heeft nog ogen, al verlicht
 Het flitslicht van een mobiele, meervoudige röntgen-
 Apparatuur elke plaats waar het diertje
 Nooit meer zitten zal.
 Bijvoorbeeld de natuurreservaten, de broeierige
 Borstharen van de wereldbol, waar zelfs de bloemen
 Een sterfelijke ziel hadden en de flamingo's
 Deftig rondstapten als de leden van de konink-
 Lijke familie: subversieve oosterlingen, van wie,
 Fluistert men, lange tijd kleine portretjes,
 Handig van formaat als spiekbriefjes, in omloop
 Geweest, of in bepaalde, onvindbare voorsteden nog zijn,
 Hebben er hun vloek over uitgesproken, er een volks-
 Tuintje van gemaakt, een bed met Indisch hennep.
 Daar zitten kleine, gele bloempjes aan,
 Waar iedereen moeiteloos even lang in kijken kan
 Als in het oog van Ina Damman, en pessimistisch
 Profeteren dat het eerstvolgende verdwijnen
 Gobi en Sahara deze ongekende bloei verschaffen zal,
 Niet als het lentewonder, wanneer z. de natuur bedwelmend
 Opent als de mond van het kind met merelogen, die
 Zij éven accentueert met een vleugje van de dood,
 Nee, volgens de wetten van vraag & aanbod:
 Er zou vraag komen naar de woestenij
 Als beeltenis en stamgrond.
 Dit is het aarzelende vrijheidsbeeld te gortig,
 En staande op zijn slanke ooievaarsbeen,
 De dij fraai belicht, neemt het het besluit
 Z. zijn deel van de lentemetamorfoses niet te laten
 Ontgaan. En, als het in een wioldop spiegelende
 Beeld van een handelsreiziger, die voldaan
 Een winkel uit komt, als het merkplaatje
 Van een Jumbo-stofzuiger verschieft het van vormen.
 De avond, de jeugdige, argentijnse weduwe
 Houdt de adem in, zwijgt, terwijl de vluchtige,

Mythische evenbeelden aan haar voet, die keten
 Van favoriete bewustzijnsinhouden, de monden open doen
 Om hun verontwaardiging, geel als merelsnavels,
 De vrije loop te laten. Viltten bomen, indecente
 Rotsen, - ze treden terug, als
 De grote kikkerkoning opkomt, - goed,
 De witte vlag in de hand, maar toch maar opkomt.
 Wat zal hij doen? - Wat kan hij doen?
 De avondlucht, larmoyant & clichématig als parijsse
 Cafétiers aan zijn ongezonde borst drukken?
 Protesterend gegiechel, het snuift van verontwaardiging.
 En waardering voor de als nieuwe aardappels glanzende
 De wratten waarmee die borst bezaaid is als weleer
 Bismarcks borst met decoraties,
 Kan naar gefloten worden. *Dat gebeurt dan ook:*
 IJzig sjirpt de wind, of wat er waait
 Om de schoenneus van rotsen in ketens, en brengt
 Het tot een fluittoon, als had de koude stoom
 Van de verandering een hoogtepunt bereikt:
 Sesam, vooruit nu maar!
 En zoals wanneer er een zweer zou breken,
 Alsof de gigantische buik van een rechtopgezette
 Kever, oneffen als de schil van citrusvruchten
 Een emissie uitgaf van het oneetbare en het on-
 Vergetelijke, of uit de contraptie van een italiaanse stad
 Een zwerm duiven wordt gelost, doet z. de rots
 Vaneen, scheurt de avond hypocriet
 Zijn kleren. En van achter de schermen
 Vindt er een serieuze opkomst plaats, in 't meest
 Bestiale meervoud. Geen water ontspringt
 Aan deze rotsen, niet de bekende lammetjes onthuppelen
 Deze verlengde keizersnede, nee, een meervoud
 Van geüniformeerde functionarissen zonder
 Privéleven zwermt, gewapend met kniptangen, het leven
 Van alledag binnen, verifieert, ook in de pluralis,
 Bestaansrecht en toekomst van onverschillig
 Welk object van om het even welke verandering,
 Dat dat recht, die perspectieven pas
 Aan het optreden dezer ambtenarenstand ontleent.
 De vrede oefent een vervullende, bevredigende
 Functie, loopt op numeriek verbluffende
 Voeten, is van elke individualiteit verstoken
 Als een stembiljet in een bus, een proton
 In een straling.

IV De perverse page met het rechte ruggetje

Eindelijk zucht de volontair, hij ziet
 Z. zelf zitten, zijn geheugen afmattend om
 Te achterhalen wát toch met zijn verdwijnen
 Die vlek heeft doen verschijnen, die vingerafdruk
 Nagelaten op zijn netvlies. En, beseffend
 Dat hijzelf niet meer is dan
 Een askruisje op het voorhoofd van
 Zijn achtergrond, ontspant hij, zoekt hij
 Zijn plaats op als een nikkelen kogel in
 Een flipautomaat. - Verse, rauwe loodlijnen
 Dropt dan thans het zenith, en de jongen
 - De muze is voorlopig mannelijk -
 Betreedt in rinse roes de tonsuur; aan de slapen
 Verstijven de stevige berken, bij uitstek
 Erogene boompjes, elk blaadje verzorgd,
 Bij zijn aanblik, geraken in een plateau
 Van spanning om zijn lach van leeuwin,
 Zijn ogen uit Thailand, zijn mond als een bijlslag:
 Miraculum nefaste. Hard als Solinger staal
 Gaat hem de eerste persoon tegemoet,
 Het geluid valt uit, en in een gereduceerd
 Aantal dimensies voegen zij hun zachte,
 Arme lippen, ineen. Copieus geillumineerd
 Wisselen hun baardstoppels een groet
 Uit als twee dansgroepen avondmuggen,
 Kruisen hun geslachtsdelen elkander
 Als de beide sabeltjes die in standaardwerken
 Der strategie een veldslag symboliseren,
 Ja, als de vingers van een welp
 Die salueert. En de twee linkse ritmen
 Gaan op elkaar in als de tandwielen van
 Een goedkope klok, en vormen zo - blijkt het -
 Een mars zonder maat, waarop het goed
 Is gebeuren. De kleuren van hun verenigd haar
 Snellen in de gedaante van eekhorentjes
 Het nuffige bos in, en het rauwe middaguur
 Wordt van chroom, verdacht & helder.
 En aan de bedorven jeugd van onze vegetatie
 Ontspruit een waar voorjaar van evenbeelden,
 Loopt een vergiet leeg vol plaatsver-
 Vangende vrijheid. In het mos, dat vertrouwen
 Wekt als een boezem van schuimplastic,

Is de grapefruitblonde natuurmaagd ingebed,
 Dociel & verwonderd als zij reeds méér
 Dan twintig jaar dagelijks gevioleerd wordt
 Door een bohémien met wisselend uiterlijk.
 Tussen de oxygene kostschoolmeisjes paradeert
 De onbeschrijfelijke haan, de god, gekleed
 In mexicaanse lellen, in purper, robijn
 En adembenemend violet, met diamanten
 Krulspelden in zijn hoofdhaar (geurig zwart
 Als notenstruiken 's nachts), zijn assyrische baard
 (Geparfumeerd met het lichte zweet dat lelies
 Uitbreekt wanneer de maan verstrooid & spottend
 Haar waaiert één moment over hun voorhoofd
 Strijkt) en in zijn schaamhaar (imposant
 Als de vacht van een wolf) dat groeit
 Als rente. Zijn gewaden, van zijn schouders
 Omlaag skiënd als heraldieke tongen, zijn olieduur,
 En uit zijn mond met dubbele tong stroomt goud
 En toeristenkaarten voor het land waar alles kan.
 In elk van zijn voetsporen, die de aarde bij
 Blijven als een eeuwigdurend merkteken,
 Vergieten houri's de balsem van
 Hun tranen. Ongeschoren baby's slingeren zich
 Aan hun staart door de blanke boompjes, nerveus
 Als de stengels van waterplanten: vleugeltjes
 Ontbreken er nog maar aan. En elders, evenzeer
 In deze idyllische omgeving, zit
 De stotterende, briljante smid, die op al de
 Wapens spuugt, maar niet kan inzien dat
 Zijn smeden lijkt op dat, dat wapens maakt.
 Hij vervaardigt zo dodelijke oorbellen, verderfelijke,
 Apocalyptische halskettingen, fatale braceletten.
 Elk daarvan houdt hij met beringde vingers
 Als een kassier tegen het licht, als wilde hij
 De maat nemen van de krankzinnige verwoester,
 De koperen ploert. - Goedertieren welvingen,
 Gebenedijde uitspannels omvademen vol matriarchale
 Intenties dit bos vol gestalten, en de zwanenwoede,
 De weldadige toorn die in dit park tegen
 Deze grootheid aangemeten zijn zou, doet de twee
 Figuren niet aan: in de houding staan zij
 Doodstil, lijf aan lijf. Hun adem is
 Een stilstaand water, koel, hun ogen
 Zien dit alles niet. Die exploreren,

Dichtgeknepen, zodat er op de ouwelijke bundel
 Rimpels een weinig viscueuze druppel aarzelt,
 Een particuliere duisternis. Hun beider billen
 Vullen elkander perfect aan tot een figuur,
 Strak & ons allen overbekend
 Uit de leer der celdeling. Maar
 Niets is duurzaam. En als het uur
 Aftrekt op de toon van doedelzakken, capillair
 Een in-verdrietig donkerblauw opstijgt in de
 Rondte, de dimensies met kijvende stemmen hun positie
 Terug komen eisen, verliest hun duisternis
 Zijn lastige karakter. De openbaarheid
 Infiltrteert, en als een muzikale vondst
 Openen zij hun ogen, zien het wederkerig
 Zwart & diep, en wikkelen hun lippen,
 Zachte, arme zwachtels los.

***V De zwaargelipte, lompe gracieuze, die in de brekende ogen van de door de
 zwarte dood geteisterde feestelingen vleugels krijgt***

In de elpenbenen benedenstad, waar pittoreske steegjes
 Een kortstondig & verward leven leidden als takken
 En gewrichten van een brandend braambos, stond
 De oude muzikant: wit woeien zijn haren van
 Zijn schedel, blank als dagmelk; op zijn grote
 Ogen, wijd opengesperd als die van de aartsvader, die
 De kleurloze gloed van de eeuwigheid in aantocht
 Weet, lag een net van romige adertjes, constant
 In beweging alsof er regenwormen doorheen
 Kropen, alsof dit buizenstelsel
 De laatste vingerwijzingen van boven
 Van hot naar haar communiceerde. Niet enkel
 Die blinde oogbollen werden door dit bood-
 Schappennetje overwoekerd: ook het perkamenten
 Voorhoofd, de kale helft van de schedel, ja,
 De straten zelf leken in dit levend net
 Gevangen, dat, naar gelang er een romantische
 Straatlantaarn, een realistisch venster of
 Een school mystieke hemellichamen aan floepte,
 Zijn kameleontische aard verried, maar zonder invloed
 Bleef op het vioolspel, dat de oude
 Humaan & regelmatig voortbracht.
 Niet aldus in de jongere stadsgedeelten.

Daar was het revolutie, - of revolutie:
Er waren in elk geval barricaden
Opgeworpen, maar, kroop men nabij op palm en knie,
Onderzocht men de klinkers uit dit wegdek
Opgebroken, dan bleken die van peperkoek,
En onderzocht men die koek, dan brak
Dat lelijk op: die koek was als steen.
Er werd geschoten, ook: gevuurd,
Maar uiterst regelmatig, - misschien
Werden er in versneld tempo salvo's af-
Gevuurd op wie daar maar voor voelde,
Daar niets van voelde: dat schieten klonk,
Maar doodde niet. En op de barricaden
Stond een held, een jonge, emotionele voorvechter
Van zijn klasse. Zoals het hoort, zijn hemd
Was opengerukt, de knopen waren
In verwijderd verband met het functioneren
Van fragmentatiebommen alle kanten op
Gevlogen, zijn varkensleren borst bood
Een reeks van blinde stopcontacten aan
De heldendood. Zijn ogen straalden,
Blauw en zwart, en in zijn hand stond boven
Zijn hoofd, als een maan, het geweer:
Dat wees de weg, dat mooi geweer.
Het was ingelegd met kornalijn,
Saffier ter grootte van de teennagels
Van een zondagskind, de trekker stak
Uit de kokhalzende kolf als een nachtegaals-
Tongetje, de vizierkorrel was zo zeer bescheiden,
De clitoris van een verre geliefde,
En de loop, die geurde naar olijfolie,
Thijm en marjolein. Het geweer kon schieten,
Maar doden niet. De jonge held
Kon niemand doden: daarvoor was hij
Te bezorgd om zijn eigen lichaam.
Een zachte shawl scheidde zijn hoofd
Van zijn borst, zijn hoofdhaar bood plaats
Aan een nest zwarte zwanen, en
De krijgshaftige bewegingen van zijn bekken
Waren sensueel, als was hij een aap
In ballingschap, die op de maanlichtovergoten
Markt van Oeljan Bator liefdesdansen
Uitvoert voor zijn cipers.
Hij doet aan revolutie, omdat de revoluties,

Zoals alles, zijn vergeten. En waar
Zou hij anders nog gelegenheid vinden
Om zijn toespraken, beroemd van alle
Objectsloze festiviteiten, te vervolmaken?
Hij spreekt toch zo plastisch!
Wanneer hij, lenig als een hordeloopster,
Op de barricaden springt, die
Hij niet heeft helpen bouwen, en
Het geknetter van het vuur niet eens het zwijgen
Op hoeft te leggen, om z. verstaanbaar
Te maken, en spreekt, dan huiveren
Zijn toehoorders alsof hun botten
Hol waren, recht en van binnen
Opgestopt met kaviaar, - geenszins
Met bloederig zand, en er een laadstok,
Een stamper in op & neer bewogen werd.
Want geen van hen, als haren klevend aan
De moordwapens van deze regionen, deze wijk,
Die eraan denkt zijn woorden voor de zijne
Aan te zien, of voor die van een
Of elk van hen. Hij spreekt, maar eer
Zijn woorden, als stieren of het peloton,
Die de arena, het stadion binnenspurten,
Zijn lippen óver zijn, is het niet hij,
Die aan het woord is, zijn het niet zij,
Die z. voor hem open stellen,
Maar zijn er woorden onder hen,
Onduidelijk & simpel als de geur
Van middageten. Er waaien dan wat kranten
Door de straat, die niemand - niemand? -
Ertoe brengen het ontstoken keelgat van
De wind te zoeken.

Haydngedichten I
(Menuet uit de 94e Symfonie)

Hier dansen zij; misschien zijn het boeren
of matrones als kastelen. Ze glimlachen wellicht,
maar het is net zo goed mogelijk dat ze huilen,
of elkaar doodgemoedereerd vermoorden.
Wie zal dat uitmaken? Bij Bruegel kun je ze zien,
maar ik wed, dat, als je de pijn van honderd avonden doorstaat,
een rivier leegdrinkt en bergen als watjes in je oren steekt,
je ze dan ook zèlf kunt zien dansen,
alsof jouw leven op het spel staat,
en zonder stem kunt horen zingen... - was de dood maar zo!

Haydngedichten II
(Strijkkwartet opus 3, nr. 5, deel II)

De stilte, die er schuilt
in de okseltjes waar berkeblad zich met de twijg
mee kon verbonden weten, zou ik rond je ogen willen zien,
nu de juiste zon als een rosse kat de kamer door
glijdt, en mijn binnenste verrast maar teder
de vormen aanneemt van dit lied.
Luister, en ik weet dat elke toon -
als een blaadje aan een boom, dat boven zich
een extra, lichter blad: de glans, te dragen heeft, -
in alle kalmte, zonder haast, zijn plaats bereiken zal;
zal afdalen langs de diepten van je oor, en zo
de rust op je ogen wijzigen zal, verzachten, zal verscherpen,
zoals de zon, voor hij verzinkt,
een frêle boom doet glanzen, en met schaduw vult,
alsof in licht en duisternis onhoorbaar snikken lag,
dat in weemoedig glimlachen overgaat, zoals
dat alleen het diepst geheim nog éven uitstelt,
nog in droefheid éven glimlacht tot de avond komt.
De avond valt.

Haydngedichten III**(Bij het tweede deel 'met de paukenslag' van de 94e Symfonie)**

Lichtvoetig bij het zich aandienen,
 dat zeker, en, zoals wij allen weten,
 niet zonder snaaksheid: een slåg
 om van te suizebollen als een zonnebloem.

Dan is het met de scherts gedaan: de zin
 van dit abstract gedonder: punt erachter.

De geschiedenis zet zich in beweging
 met een aarzeling, met een dansje, delicaat,
 voor de echte passen klinken
 en men zich op weg weet, zonder angst.

Of zou men soms niet bang zijn, als
 men dit niet wist: dit stappen is
 niet alleen maar voortgang, en
 dat dansje is dat dansje niet:
 zij zijn beide een uniek aspect
 van de gehele tocht, die van zijn kant weer
 alleen in deze twee bestaat.

Daarom klinkt wat hier op pad gegaan
 is, op veel manieren tegelijk. Trots en teer,
 je hoort er weemoed en een pretje,
 en je hoort meer. Maar ook
 veel dingen hoor je niet.

De tocht wordt vastberadener. Dat komt
 doordat er statig tonen klinken, opgericht
 kaarsrecht en donker als een negerslaaf,
 en dat is, omdat het goed gaat onderweg.

Er zijn ruiters, maar nog altijd wordt
 deze pelgrimage omcirkeld door libellen,
 en ingedeeld door manifestaties van het licht.
 Het is er helder als een sneeuwkristal.
 Er komen mogelijkheden bij, door

geluiden begeleid. Men kan onder meer
het leven als een circus beschouwen,
en dit trekken als een parade zien.
Totdat nu alles kan gebeuren.

Nu komt de karavaan
in een land aan van naïeve schoolkinderen,
en gaat zich van de weeromstuit zo gedragen:
tript op de tenen, als een vlijtige balletleerling,
en stapt met ijver twee keer tegen vroeger één.
In volle ernst, en algehele overgave.

Och, klonken nu maar luie fluiten, in wier adel
al de vogels zwieren, die ooit als kunstschaatsen
de blauwe lucht begeleiden, die zich vol wijs overleg
over het licht gelegd heeft, dat voor ons te groot is.

Ze klinken, - dan moeten we ons vermannen
en statig, (zonder hardheid, vol van deemoed
en ook van liefde) marcheren, want we moeten
erbij zijn, als in nieuwe streken, ná
de afwisseling der verschijnselen, ná
het bijeenstromen en verzamelen van het volk...

Een vorst gaat staan, snel en doelbewust,
wiens vormen gevormd worden door het lopen,
het dansen en dralen dat er allerwegen is.
Hij gaat gekleed, - daar staat hij! -
mijn God, in niets dan nevels, trillende,
sierende, als de hazelip van orchideeën,
die de zuivere namen dragen: vreugde,
extase, zeker, maar niet minder: haat en wraak.

't Hemels blauw - en springen nagels van het formaat
van schilden tegen op als katten, lynxen, om
te krabben, te rijten, wild en in volle wanhoop
over de poezelige glimlach van de hemel;
en snikken stuiven op uit longen als wolken.

Er is al stilte, er is rust. Nee,
dat hoeft een vorst toch niet te doen,
die uit ons allemaal, de hele stoet
gegroeid is en is afgeleid. Er moet
vrede zijn: de sterren, die als luchtballen,

als planeten, rondborrelen in het levenswater
van 't heelal, die zijn met opstand niet gebaat,
en, dat is van meer belang, ook niet geraakt.
Dat heeft een koning toch niet nodig
die uit heel de stoet is voortgekomen.
De plechtigheid kan ontbonden worden. Welbeschouwd
gebeurt het in de bossen evenmin,
in hout, de koelte en de uren
van de bossen evenmin.

Haydngedichten IV***(geïnspireerd door het tweede thema van deel I van 't Strijkkwartet opus 3, no. 5)***

Laten we het erop houden, dat het kinderen zijn,
 beste blaagjes, die ik daar, waar het eerste van de duinen zwelt,
 zie bewegen, zie gebaren; en niet bijvoorbeeld konijnen,
 of jonge vossen. Wat geheimzinnig! In dit land
 van zand, geel, effen en onbegroeid als jonge kaas,
 dat feilloos tegen de zee gevlijd ligt, zwart als het graf,
 daar roeren onmiskenbaar zich die wezentjes,
 donker als roetmoppen, en wie weet, kapsones aan 't maken
 als korhoenders in de paartijd.

Deze bedrijvigheid wordt door niets omringd, overgoten
 alleen door de gediensigheid van de zon, die stralend
 als een Griek, tussen dit landschap van extremen
 en het verondersteld luchtledig van het al, is opgesteld,
 maar zeker is er bij dit gedoe niets nodig van vergiffenis,
 zelfs niet in de atmosfeer. De kinderen zijn blond,
 en bruin als een Barnevelder kip.

Of wat ze dan ook zijn; - ze worden beter bevattelijk,
 als je naar hun handelen bent toegegroeid, en volgen
 nauwgezet de voorschriften, die er gelden voor een dans
 als die, waarin zij opgaan. Maar op dit moment
 gebeurt er meer dan de verwachting inhield: nu ze
 ingetogen, maar toch ook uitgelaten en uitbundig, en vooral
 sierlijk armpjes en beentjes zouden moeten uitslaan,
 en hun gewaadjes moesten plooiën in golven zo fraai
 dat er een bos over zee gleeed van schaamte, - nou grijpen
 ze, knakken ze, krimpen ze ineen,
 met een vloeiend, trillend gebaar,
 ze grijpen naar hun maag, alsof daar,
 zoals een stukje steenkool bloeien kan van vuur,
 een angelieke maagpijn gloeit, alsof, de arme kleuters,
 ze moesten bevallen van een god - een god met rode haren,
 en zij gaan verder met hun dansen,
 gebukt en in elkaar gevouwen, als een insect
 dat aan een vork geprikt is, als een rozeknop.

Hopelijk zijn het kinderen, die
 op nog geen steenworp afstand van

de geharnaste zee met zijn golven
doen wat hen te doen staat, zonder spot;
en geen demonen, of slechts des duivels lachjes.

Haydngedichten V
(Symfonie 101, deel II)

Onder ons gezegd, jongens, die Tijd,
 waarvan men zo hoog geneigd is op te geven, -
 een gure grijskop met een baard zo vaal als vlerken
 van een gier, een circus requisieten in de knoken:
 een schedel, een zandloper, waarin kameelgeel korrels
 hazepaadjes blijven kiezen, ongeacht
 welke dood erop volgt, - neem dit aan van mij,
 dat loopt allemaal zo'n vaart niet.

Jullie moesten je nu maar 's rond de tafel scharen,
 schuimend van bolleblozend bier, en, dat wel,
 nu niet meteen luidruchtig, je vrolijk maken om de Tijd.
 Dan wil ook iedereen wel meedoen: van het meubilair
 tot de hertshoornen kiezen van het geluk - zolang
 jullie gearmd gezeten heen en weder deint, en straalt
 als het geneurie, waarvan je dan de glans omtrippelt,
 zolang is er geen vuiltje aan de huiselijke lucht.

Alleen ik zal wel gaan staan. Geen baard heb ik
 in strengen als scheepskabel onder te verdelen, aangebracht
 gedurende de jaren dat mijn leeftijd op liep. Ik sta al, -
 hoog opgericht en uitgestrekt en strek mijn armen nu,
 verder, ik bereik de liezen van de zoldering,
 waar mijn arme polsen vastgespijkerd worden, en ja,
 in rode dikke tranen uitbarsten - alsof mijn harde vel
 tal van tongen uitstak, nu het bloedt; mijn hoofd
 vol haar, als erwtenrijs weerbarstig, knakt
 zoals er eeuwen lang steeds stelen zijn geknapt.

Blijf maar neuriën, lieve kinderen - van het gezang.

Haydngedichten VI
(Symfonie 103, deel II)

Op de blanke landkaart van de ziel
 wijs ik, onfeilbaar van instinct, deze landkom aan,
 tegen de wind beschut, - maar dat is dan ook alles.
 Het gras is kort en jong, de grasmat lijkt
 op crêpepapier, en omhult zo passend als een kale schedel,
 de stompe heuvels, gestileerde bulten, die begrenzen
 wat hier speelt; bedrukt en aarzelend spelen in het gras
 wat wezentjes, zo onbepaald, dat het maar verbazing
 op zou wekken, als het dieren waren: marmotten,
 hamsters, pluizige knaagdieren, die ledigheid
 vermijden door dartele sprongetjes, liturgisch hupsen,
 - je wordt er wel wat melig van -, wel, kurken,
 uit een speelgoedrevolvortje knallen zo
 de lucht in, snokken aan het touwtje, vallen terug -
 en als zij vallen, is het landschap een ander;
 maar net zo zeer als het de jeugd was,
 de jeugd, die aan het inzicht lijdt
 wat zich in de duizelige trefzekerheid van dit gepruts
 bloot geeft, - niemand weet, wát het nou wel is,
 dat hier een kring vormt en los rond gaat lopen
 zoals kinderen die clowns nadoen:
 alles hangt wat maar hangen kan: het voorgevoel,
 dat het reine, afgegraasde niemandslandschap van de ziel
 doet huiveren, vrij maakt, op *alles* voorbereid, ook
 dat, in twee stappen tot hier, binnen de gezichtskring,
 over de heuvel, naderbij gebeend -

Wie zijn dat, die hun treurnis hier
 zo schaamteloos te grabbel gooien? Soldaten?
 't Zijn soldaten, godverdomme, grenadiers,
 weer terug van slagvelden in de meest verlaten
 uithoeken van dit onbekend gebied, terug
 op dit prille groen, aspergeloof is er concreet bij!
 Niet om te marcheren; zij vanouds het voer bij uitstek
 voor de verstandskiezen van de dood, zijn onderhand
 wel wijzer; op de plaats, zonder commando,
 voeren zij het indrukwekkend ceremonieel

uit van een dans, als vergroeid gearmd,
 elk van hun bewegingen, tot de grimas toe
 van pijn en trots op die perkamenten tronies,
 perfect getimed, - zij komen niet verder,
 geen meter verder, de geüniformeerden, geen stap.
 Door hun tressen en galons lijkt het of
 hun skelet zich aan het blote oog vertoont, -
 zijn het soms geraamten, in het purper en paars
 der verdwazing? Welke veldslag, welke strijd
 keren zij de rug toe? Wacht eens even,
 wie zegt, dat aan de donkere achterkant,
 blijvend van ons afgewend, zij wel zoiets hebben
 als een rug, wie weet is daar een nieuw gezicht,
 zout en ruig, een tweede voorkant vol littekens,
 als een broodplank... Wat hebben ze bevochten?
 Zowat alles. 't Is niet eens zeker dat ze bestaan,
 met hun wanhoop, hun ongegeneerde radeloosheid,
 die zo nu en dan 't lachwekkende zeer nabijkomt:
 ze stampen omzichtig op de aarde...
 Was het een korstje geweest op een
 van hun wonden, hun kwetsuren zonder tal -
 zij hadden niet preutser hoeven om te springen
 met z'n broze en verdorven breekbaarheid.
 Misschien is alles het gevolg van angst,
 van vrees, - de vrees zit hen als een kater
 in de nek geklauwd - om bij overmatig stampen
 door de grond te zinken, als varkenspoten door
 de modder, want onder de modder, waarin hun laarzen
 het kuis gazon al lang herschapen hebben, daar zou
 de hel wel eens kunnen wachten, of doodgewoon moeras,
 lillend en stinkend als de pest, als een vergeten lijk...
 Neem het hun eens kwalijk dat ze dansen,
 hossen, houterig als beren - doodbidders, die
 in stomme ontzinning de dood ten grave dragen.
 't Zijn soldaten, holwangige, ongeschoren grenadiers,
 die aan alles leden, bestreden bijna alles;
 mōgen ze dan nu ongemoeid hun dans ten einde op-
 voeren, nu niet langer meer zij voor om 't even wat
 op de bres staan - uit hun kassen schouwt
 vertwijfeling als een zwaluw uit zijn eigen nest.

Gesteld, dat nu de hemel, bleek,
 blauwig en doorschijnend als de wang
 van een tuberculeuse maagd, hierboven

ging kreuken, brak, verfrommeld werd als ogen
 dichtgeperst, zoals een kind gedachteloos
 suikerpapier samenknijpt; en dat dan uit het westen
 of waar dan ook vandaan, vuisten kwamen,
 nat en donker, onbeperkt barmhartig, mild -
 en door die ogen wreven, die plooiën glad,
 zou dat niet om het uit te schreeuwen zijn?

Men was de kom toch niet vergeten, waar
 het lentegroen als een wolkje stuifmeel in de lucht
 zindert, een emulsie van beloften? Nu de kolonne rust,
 de starre onbeweeglijkheid van een tinnen leger
 aanneemt, nu steken, nuchter maar niet onparmantig
 de bewoners van dit paradijsje weer de kop op;
 uit hollen, schuilhoeken komen zij
 nu vlot te voorschijn, zindelijke gaten,
 en hen als gegoten, zoals de houtworm in 'n gaatje woont.
 Toch zijn zij niet meer de oude; hebben zij
 zich omgekleed? Om te rijpen, te geraken
 tot dit klagen, tot dit zingen boven alles uit,
 waarbij de soldaten waken, zonder tondeldoos,
 maar met een kruik jenever? Ademloos
 groept dan als op afspraak alles samen
 om één, die tot woordvoerder op geworpen is
 en op gerommel, geroffel tolk is van hen allen;
 daar gaat hij, veelbetekenend omringd door ondersteuning
 die uit het dieptepunt van aarde's borstkas op te stijgen
 schijnt, nader aan het preciseren, en verheft
 alle leed, alle grieven, zelfs de vrede en de vreugde
 van de omtrek op een hoger, zichtbaar plan, -
 ik herinner mij de dagen dat ik in de schaduw
 in de haren, o kleur, o water van mijn golven,
 ik herinner mij, ik weet niet wat en niet wanneer,
 toen telde niets mijn daden: even schampen, even kermen,
 vlinder, ach, ik ben zo vleugellam...
 O wapenbroeder, die zo diep en sterk
 het kippevel van mijn gedachten heeft omtroond,
 in stormpas barsten de soldaten uit, opgeschrikt,
 door het dolle heen om deze ondubbelzinnige verwijzing
 naar de reden van hun leed.
 Als een aardbeving schieten zij te hoop, demonstreren,
 manoeuvreren, en geven een machtige krijgsweg,
 dezelfde, dat is nu duidelijk, als voor hun komst
 het grut bedreef, dat in deze streken van ongereptheid,

deze tabula rasa met bittere smaak, als thuis is.
 Zij exerceren, marcheren en tonen hun strijdbaarheid,
 ondanks alles, dat men kon geloven dat de aarde beefde,
 als zoiets tenminste bestond, naast deze fanfares,
 en dit eigenzinnig geschater van dit korps,
 dat niet is klein te krijgen!

En, het kleine volkje, de schepseltjes, gaan
 op hun hartverscheurende manier ook van hùn kant
 aan het imiteren: de dodendans van de soldaten, -
 een glimlach, die onrust zaaien wil.

Laat net nu de goedaardigste eksters van zeven landen
 schrill en schrikachtig, hoewel niet van een plagerig
 accent verstoken, omhoog klapwieken, waar de zon
 het besterft van aandacht, en waar de wijsheid van de wolken
 opgeblazen wordt, voor dadelijk. Voor nu, nu alles
 wat er maar te noemen valt marcheren gaat,
 soldaten en het jeugdige, ontwrichtend en hemel en aarde
 opzuigend in één kakofonie, een choreografie
 van verdoemenis! De doodgravers vergrijpen zich,
 wenend, en graven, rustig, een glimlach door hun tranen, nee -
 de dood weer op, om heiligschennis aan zijn beeld
 te bedrijven, een ondertoon van ascese, alsof
 de vingers van de eeuwen hen de kostelijk zachte keel
 indrukten, o, mijn scherpe adamsappel!

Nu moet de hemel wel, satansblauw
 en aangetast door de exercities hier beneden
 bijna totaal misvormd, verfomfaaid als de uniform
 van een gesneuveld generaal - gered worden door
 de vuisten, nat en donker, die vereffenen,
 lieve barmhartigheid, wat zich te verwarren dreigt,
 die de ogen open houden, plooiën glad strelen -
 nat en donker, en dat tot tweemaal toe
 zodra in sprietjes de overslaande stem geklonken
 heeft van de geshockeerde melancholie, - en dat
 na deze dans, dit stijfpotige afschudden van angst,
 dat ieder kent, maar geen beheerst, zoals dat
 met de schreeuw is.

Zonder effect op de grond blijft dit niet,
 waar alles wat onthand, voorzichtig
 aan het stoeien slaat met de gedachtenis
 aan wat zoëven is geschied, maar sterker dan
 de ritselfende, schelmse jolijt die even op de vrede

van de grasmat verwijlt, - verzamelt, nog één maal
onstuitbaar, groots en triomfant 't verdoemde leger
zich, tot een wrange, heerlijke manoeuvre
op de plaats, die zo vertrouwd geworden is:
zij nemen zich niet langer in acht, maar stampen,
als vergroeid gearmd, vonken, een onloochenbare,
onontkoombare slotsom aan alles wat er ooit
gebeurd is, uit de bodem, - tot tenslotte, overal, de troost
wordt aangeschoven met bulldozers tegelijk,
maar vluchtig blijkt als zilverzand en de bedekte hemel
opgeklaard wordt, evenals de stuntelige aarde,
deze hemel die aan de aarde zich
iets laat gelegen liggen, - door de vuisten,
die, nat en donker, onbeperkt barmhartig, wild,
opdagen, ophelderen; mistbanken van droefenis drogen uit,
wat is er droger onder de zon dan zilver?

Heel het land zal fors en woest zich
in elkaar vouwen, als een bloem die slapen gaat.

Haydngedichten VII
(Symfonie 88, deel III)

Uit louter feestvreugde zie je in dit dorp
 onder het stampend dansen veel dat treurwilgtwijgen
 in elkaar gedraaid en - als een navelstreng - in énen door
 gebroken worden op de knie. Dat is nog niks:
 ze meppen mekaar in zat plezier nu om de oren
 achter welke allebei het al even groen mag heten
 als het als een peuleschil zo frisse dezer twijgen.
 Men oogst er zweet van: de dag,
 een saunabad van levensvreugde.

Nu: onopgemerkt en geheim zoals op beslissende momenten
 naamloos vocht uit naamloze kanalen van 't lichaam treedt,
 zo natuurlijk ruist uit de hooglanden aan het klare,
 het onuitsprekelijke waarin de dag de nacht gelijk is, -
 - men wist van klachten, men wist niet van dit;
 niet hoe hebzucht naar belevenissen afgestraft
 wordt zoals een vrek gemarteld zijn zou wie een diamant
 ter grootte van een eikel de slokdarm door
 geduwd zou worden, niet hoe vanuit
 de hete oorschelp van 't verborgene aanwaait -

ach, blauw - het onbereikbare boven dag en nacht komt aan
 glijdend, voortgedreven; doedelzakken ruisen om regen
 die dodelijk schijnt - blauw, mijn blauw; in lagen, terrassen
 elke ster, elke ziekte dezelfde, 't wondere blauw; dit moet
 doorlopen wezen, afgepeld van de artisjok die zoveel heeft
 van een doodgeboren ware wereld, -
 zo funest voor wie er aan komt.

Men ziet in dit dorp dikwijls het dansen het beeld vertonen
 van twijgen, die - in énen door - tot een streng verenigd
 en weer gebroken worden, op de knie, wit opgetrokken
 voor 't stampen als in kramp; met wit weggetrokken knokkels knijpt
 wie maar kan de stukken bijna fijn, om ze niet kwijt te raken.
 Zoveel zweet kost deze levensvreugde, en het einde
 komt zo snel, en valt zo uit de toon.

Haydngedichten VIII
(Symfonie 96, deel III)

Steeds weer als zij dansen in hermetische salons, -
 allemaal! en niemand heeft het hart te gaan
 eer het dansen is gedaan, - doe ik wetend mee,
 sterker, ga ik voòr; wat als met langs mekaar
 gedreven bekkens ik eruit sla, feestelijk gedruis,
 vakkundig met klaaglijke bezonnenheid vermengd,
 is woord en wet, - en ieder wil.
 Neem me niet kwalijk, maar dan groeit in mij
 een wilde wens te lachen, hol en hel,
 als iemand die waanzinnig is tot in zijn blik,
 en in de open holte van mijn mond staat grauw - wat statig! -
 't lang gebit op slierten slijm te lijken. -
 Er ploft een stilte neer, - een voile over de volière.

Ik zal maar door de knieën knikken, gracieus,
 hand op de heup, lenig zoals dat in salondans past.
 Want - hoewel alle ogen me bekijken, zoals overdag
 de sterren ons fixeren, - niemand toch die erop let
 wat voor soort uitdrukking mijn gezicht vertoont,
 van glad genoeg als 'n zalm, dan wel van teder vrezen
 wat ik zo goed ken. Was ik maar alleen!

Het vertrouwen is door mijn gebaar herademd
 en ik ontferm mij mijner. Al m'n vakkennis
 schakel ik in en zet richtlijnen uit voor
 festieve tijden en ogenblikken van bezinning
 voor het dansen, het kakelbonte gezelschapsspel
 in de hermetische, schitterend gekluisterde beslotenheid
 van deze salon, precies even groot als de wereld is.

Haydngedichten IX
(Symfonie 95, deel I)

Kijk 'ns hier, je bent nu oud genoeg;
 ik zet je in de wereld neer, met al zijn majesteit,
 om te horen, om te zien, - en je zult, bestormd, besprongen,
 moeten standhouden tussen al wat leeft en sterft;
 in de egyptische charme van de neerslag, onder het strakke scherm
 met naakte, kwetsbare ogen, en met onbeschutte oren,
 in afwachting van het moment dat aan oog noch oor
 je nog voldoende hebt: in de regionen der mensen ondergaan
 hoe zich het inzicht op je taaie huid werpt,
 hoe, als een inktvis, als een geliefde, zich
 vastzuigt aan je, doordringt tot waar je weerloos
 bent, maar ook niet weerbaar hoeft te zijn.

Kijk met aandacht toe, met de moed der wanhoop, zie
 met de uiterste wilsinspanning, hoe zij opschieten, rijp zijn,
 en neerdwarrelen, - in dat tempo, zacht en strak
 waaraan elke metronoom is onderworpen;
 - en verbleek: opstuiven zoals golven één moment
 los geraken uit 't oude water, hun bloei beleven, ach,
 als gras, en neerfladderen zoals aangeschoten vogels;
 in groten getale zijn zij opgekomen, in massa's vreet
 hun verscheidenheid op de tijd in, terwijl onafwendbaar
 voor hun allen 't zelfde liedje zwaait, ook nu ze pelgrimeren
 met gezichten als puimsteen en benen als aparte dieren;
 in stoeten kruisen zij elkanders weg, als een oor der aarde
 wervelen zij en vallen, - veel te vroeg of veel te laat.

Tot dan ineens het lot van generaties
 bij een stuk of wat ruwe vogels te berusten lijkt,
 kathedraalgedrochten, dakduivels in den hoge,
 en aller ogen zijn gericht op deze roeken, kauwen, kraaien,
 ik struikel over mijn woorden,
 vogels, lelijk als de nacht, in hyacinthkleurig ritueel
 verenkleed dat meespringt als zij pijnlijk wijd
 hun snavels sperren om in enen door, bij ingeving,
 kokhalzend voor de draad te komen

met wat van hen verwacht wordt.

Nu, als al die gezichten, gespannen als de lucht
gericht geweest zijn op die vreemde vogels, ordinair
en diep onschuldig, dan is het wel zeer waarschijnlijk dat,
zo gauw zij zich of morrend afkeren van dat koude nieuws,
dan wel verdergaan met een knie die ja en amen knikt,
van één dier tallozen je het gezicht
'n aanwijzing geeft hoe het met hen allemaal gesteld is,
er een kans ontstaat te weten wat de wereld is,
één ogenblik, och, klein en van de geest van het verdriet doortrokken.
Let dan op. Op dat tijdstip, nog voordat de hoop
zoals een drank in de mooie kelen van die leven klokt,
dan zal ik, fanatiek als 't bloed dat rood
m'n aderen doorstuwd wordt, maar evengoed doodkalm,
etherisch als het vocht dat rond mijn hersens dwaalt, geen kleur
van node heeft, - verend, zwevend over het panorama springen
om een net van lijnen uit te zetten, enkel-dik, doorzichtig
als spinrag, en zo taai als navelstrengen - daar weet ik echt
wel aan te komen in dit land waar nu dit alles
zij het zo te zien nog ordeloos verspreid,
voor het oprapen ligt - een net, vlak boven
het land van alle mensen,
aan normale pootstokken, zò, dat al wat uit
de aarde opschiet zich daaraan op kan trekken,
om uit te groeien, vervolmaakt - tot waar het daglicht onbeheerst,
verwend te dansen staat, te trappelen als muggen.
En hou die vraag die op je lippen brandt,
wat als het definitieve niets dat achter alle tijden
op de loer ligt zich over me sluit als 'n vleesetende bloem,
maar voor je: een kind weet dat er dan
geen verveling zijn zal voor de stilte inzet,
maar iets, dat, tja, dat schijnbaar zingt.

Haydngedichten X
(Symfonie 103, deel II)

Geweldig davert het woord over het niets...

En in de doem, de chaos van het mysterie
 steekt het moeras, het diepbedaarde stromen
 van oerbrei van wal: leven tintelt er
 in hittegolven van sterfelijkheid; kolossaal
 schuiven aardlagen, vet en dik als on-
 gezuiverde aardolie, waar miljarden malen
 voor gestorven is, over elkander heen,
 verzwelgend en verzwolgen, verbrijzeld en opnieuw
 vormen leven gevend. Dan, dan zet
 uit de broeierige warmtesfeer van deze poel
 van ongecontroleerdheid, zich een mistvleug af,
 fijntjes gevingerd, bevend, een debutantje
 zo rank als de nerven van jonge bloesem,
 één nevelsliert, een frisse, zure glimlach -
 en de lava van verwachting gromt
 weer verder, in de baard als het ware
 van de nieuwe aarde; dan rijst opnieuw
 de nevel, en tilt als sluiers, een gewaad van dauw
 zichzelf een tikkeltje omhoog met prima vingers, -
 winst voor het overzichtelijke! Zon breekt door
 en houdt, boven de logge modderdeining
 van het begin, opruiming; een lichter toon
 slaat nu, gesterkt, de nevel aan;
 het zweven en het slieren der afspiegeling,
 subliem en ijl, van wat beneden woelt,
 trekt thans z'n prille stereometrie op boven
 heel het moeras, dat onverminderd gelden blijft,
 en nu en dan eens traag de kop heft,
 het licht en zijn spruiten relativerend.

Niet meer dan logisch dat dan aan de rand,
 op een mals bleekje, elfjes, rap en haastig
 huppen gaan, hekselicht, maar toch wellicht
 slechts pieken van nevel en licht, verfijnd
 als herfstdraden waaraan nog sporen kleven,

gecondenseerde adem van de dageraad.

Reden te meer om als de gespierde bliksem,
 een inslaande meteor van vijandschap,
 de broze schedel te klieven van dat suikerzoet
 gelazer! In een convulsie, een juichkreet van
 vertwijfeling smijten we er alles tegenaan
 wat maar enigszins wil helpen,
 kruimelende brandingspunten, in elkaar
 flitsende spelonken, om ééns en voor al
 een eind te maken aan de kristallen, wee
 en helder, van straks, en van weleer, die fictie,
 o hemel die scheiding van leven en dood
 van liefde en haat, van orde en chaos!
 Een eruptie van woede, zegevierende toorn,
 die splitsingsdrang wegvagen, die nog zou beletten
 te doen wat wij willen en te willen wat we doen.

Ach, een klein zetje, en blij
 vergeten wij de teugelloosheid onzer hartslag
 om een afgesproken, aangenomen regelmaat,
 die opgaat voor ons allen, niemand uitsluit.

Slechts lang genoeg om met nieuwe,
 onbedaarlijke kracht, een cataract van moed
 alles wat wij willen los te rijten uit de wangen,
 uit de chaotische weelde van onvrijheid!
 Over voortgezweepte wolken, op de messnede langs
 de domeinen van de eeuwigheid, rijden met 'n huivering-
 wekkende precisie de ruiters van de vrijheid,
 van de tranen! Laat ons lachen, ook
 het schurend sediment van sentimenten in
 ons sacrosancte innerlijk op de korrel nemen,
 natuurlijk, ook onze heidense strijd,
 onze fameuze drift om terug te voeren
 wat, om gezondheidsredenen, voor het gemak,
 zo'n beetje is verdeeld, - terug, terug,
 contreien in van daad en droom,
 van sterfelijkheid en werkelijkheid, - waar
 wij immers al verkeren, rondhangen sinds
 wij als adem in de onthutsende kou van buiten
 opstegen uit de hete, angstaanjagende schoot,
 net als alles, - alléén wij, wij wisten het niet.

Laat ons daarom maar weer
 onze ogen vloeiend als een bron, limpide
 vergetelheid, - weg zinkt wie we zijn,

we wiegen op de zoete kennis van
waar wij konden zijn.

Mochten vulkanen ons bijspringen, donders,
wanneer wolken des hemels hun kleren verscheuren
in grootspraak en rouw - de typhoon van macht
die wij in onze vingers hebben zal dan razen,
tieren, méér losrukken, meeslepen, enten op
de oorsprong, de gesluierde aanzet
van chaos en liefde, - tot tot slot:
een machtig opstoten van adem en lot.

Geweldig davert het woord over het al.

En in de raadselachtige poel der eeuwen,
kom, vrienden, ziet: over het norse zwoegen,
het trotse, absolute zakken en stijgen, zweeg
de grondstof van al wat is, - vliedt een lach,
een belofte zonder precedent: berusting,
bereid om zonder meer het veld te ruimen
voor het brullen, het afgebeten sterk
schallen van de triomf, die al de eeuwen
afbeekt, medezeggenschap heeft aan het brouwen
der mogelijkheden! Zonder versagen! Altijd.